

Derādū ē ð bello. **¶** Et circa
ð querū c̄tuor. **¶** p̄ vtrum
aliqð bellū sit licitum. **¶** 2.
vtruz clericis sit licitū bella
re. **¶** 3. vtrū licet bellantib⁹ vti isidys. **¶** 4.
vtrū licet i dieb⁹ festiuis bellare.

Ad primū sic proce

ditur. **V**ide q̄ bellare sp̄ sit pct̄m. **P**ena.n.
nō infligit nisi p̄ct̄o. s̄ bellantib̄ a dñō in
dicis pena: s̄m illud **M**ath. 26. **D**is q̄ acce
pit gladiū gladio p̄ibit. ḡ oē bellū ē illiciūz.
Tip. **Q**uicqđ ūiat dīno p̄cepto ē pct̄m. sed
bellare ūiat dīno p̄cepto: dī. n. **M**ath. 5.
Ego dico vob̄ n̄ resistē malo. z **R**o. 12. dī.
Nō vos defendētes carissimi. s̄ date locū
ire. ḡ bellare sp̄ ē pct̄m. **T**. **N**ibil ūiat ac
tui virtutis n̄iſi pct̄m. s̄ bellare ūiat paci. ḡ
bellū sp̄ ē pct̄m. **T**. **D**ē exēcūtū ad rē licita
licitū ē sicut p̄j exēcūtū sc̄iētiāz. s̄ exēcū
tia belloz q̄ fuit i torneamētis phibentur ab
eccl̄ia: q̄ morientes i huiusmōi tyrocinis
ecclesiastica sepultura p̄uant. ḡ bellū v̄ esē
simpliciū pct̄m. **G**z 5 ē qđ Auḡ dicit i fīmo
ne de puerō Cētūriōis. **S**i xp̄ana disciplina
oio bella culparet b̄ poti⁹ cosiliū salutis pe
tētib̄ i euangelio daret ut abycerent arma
seq̄ militie oio subtraherēt. dictū ē aut̄ eis:
neminē cōcūtiatis. estote ḡtenti stipendys
v̄ris. q̄bus pp̄ū stipēdiū sufficere p̄cepit mi
litare nō phibuit. **T**ip. dō q̄ ad b̄ q̄ aliqd
bellū sit iustū tria regrunt. **T**ip gdē aucto
ritas p̄ncipis cuius mandato bellū ē gerēdūz.
nō. n. p̄inet ad p̄sonā p̄uatā bellū mouere:
q̄ p̄t ius suū i iudicio sup̄ioris p̄seq̄. filiter
etī cōuocare multitudinē qđ i bellis op̄oz
tet fieri nō p̄tinet ad p̄uatā p̄sonā. cū autem
cura reipublice cōmissa sit p̄ncipib⁹. ad eos
pertinet rē publicā ciuitatis uel regni seu p̄
uinciesibi subdite tueri. z sicut licite defen
dunt eā mafiali gladio ū interiores gdē per
turbatores dū malefactores puniūt: f̄z illud
ap̄li ad **R**o. 13. **N**ō sine cā gladiū portat: mi
ster. n. dei ē: videx i irā ei q̄ male agit. ita eti
am gladio bellico ad eos p̄tinet re publicaz
tueri ab extiorib⁹ hostib⁹. vnde z p̄ncipib⁹
dī in ps. **A**ripe paupem z egenum de manu
pct̄ois liberate. vnde Auḡ dīc ū **F**austuz.
Ordo nālis mortaliū paci accōmodat' b̄ po

scit ut suscipiēdi bellī auctoritas atq; filii penes prīncipes sit. 2° regris cā iusta: ut s. il li q; ipugnare pp̄e aliquā culpā ipugnatiōne mereant. vnde Aug^o dīc i li^o. q. Iusta bella solent diffiniri q; vlciscūt in iurias si gens uel ciuitas plectenda ē q; uel vīdicare negle xerit qd a suis iprobe factū est. uel reddē qd p̄iūriā ablatū ē. 3° reḡ ut sit iūtio bellarum recta q.s. itendit uel ut bonū pmoue atur ul' u malū vitet. vñ Aug^o in li^o de v̄bis dñi. Apud veros dei cultores etiā illa bella pacata sūt q; nō cupiditate aut crudelitate. s; pacis studio gerit: ut mali coerceat & boī subleuat. Pōt at contingē ut si sit legitia au cto ratis idicēti bellū. t cā iusta nihilomin? propter prauā intētōne belluz reddat illici tul. dīc. n. Aug^o i li^o cōtra Faustū. Nocendi cupiditas: vlciscēdi crudelitas: iplacatus & iplacabilis animus: feritas rebellandi: libido dominādi. & si q̄ sit filia. h̄ sūt q̄i bellis iure culpanē. Ad p̄mū ḡ dō q; sicut Aug^o dīc i 2° li^o 3 manicheos. ille accipit gladiū g nul la supiori aut legitia p̄tate aut iubente ul' cedente in sanguine alicuius armat. q dō ex auctoritate prīncipis uel iudicis si sit persona priuata: uel ex zelo iusticie q̄si ex auctoritate dei si sit persona publica: gladio vt̄i nō ipse ac cipit gladiū. s; ab alio sibi cōmisso vt̄i. vnde ei pena nō debet. nec tñ illi etiā q; cuz p̄cō gladio vt̄i: sp gladio occidūs. s; ipsi suo gla dio sp peuit: qz p̄cō gladiū etiā p̄munt nisi peniteant. Ad secundū dō q; būius modi precepta sicut Aug^o dīc i li^o de sermo ne dñi i monte. sp sunt seruanda i p̄paratio ne animi: ut s. sp hō sit paratus nō resistē ul' nō se defendere si opus fuerit. s; qñz ē aliter agendū. pp̄t cōe bonū: uel etiā illorū cū q̄bus pugnat. vñ Aug^o dīc i epla ad Marcellinū. Agēda sūt multa etiā cū inimicis benigna q; tam asperitate plectendis. nā cui licētia ini quitatis eripit vīliter vicis: qm̄ nihil ē ifeli ci^o ifelicitate peccatiū q; penalit̄ nutrit. ipu nitas & mala volūtas velut hostis iterioz ro boratur. Ad tertiu dō q; etiā illi qui iusta bella gerit pacē itendit. & ita paci nō ūrian tur nisi male: quā dñs nō venit mittē i terrā ut dī Math. x. vnde Aug^o dicit ad Boni faciū. Nō q̄ris par vt bellū exēceat. s; bellū gerit ut pax acgrā. esto ḡ bellā do pacificō: ut eos q̄s expugnas: ad pacis vīlitatez vīcēdo p̄ducas. Ad q̄rtū dicēdu q; exercitia

hosum ad res bellicas spectantia non sunt enim universaliter prohibita. sed inordinata exercitia et piculosa ex quibus occisiones et depdatones perueniunt. apud antiquos aut exercitaciones ad bella sine huiusmodi piculis erant. et ideo vocabantur meditationes armorum vel bella sine sanguine ut per Iero. p. i quadam epistola.

Ad secundum sic procedit. Vide quod clericis et episcopis liceat pugnare. bella. non in tantum sunt licita et iusta ut dictum est in quantum tamen pauperes et tota re publicas ab hostiis iuriatis. sed etiam marie vestrum ad platos pertinere. dicitur. n. Gregorius. in quadam omelie. Lupus super oves venit: cum quilibet iustus et raptor fideles quosque huiles opprimit. sed is qui pastor videbatur esse et non erat relinquit oves et fugit quia dum sibi ab eo piculum metuit resistere ei in iusticie non presumit. qui platis et clericis licitu est pugnare. ¶ Ps. 55. q. 7. Leo papa scribit. Cum se peccatum a sarraceno peribet? puerum nullum quodam in romano portu clausum sarracenos sustinens vesturos esse dicebat. per quam in gregari principimus populus in maritimis quead ad litteras descendere decreuimus. qui episcopis licet ad bella procedere. ¶ Ps. Siusdem ratione esse vestrum quod homo aliquid faciat et qui facienti consentiat: sed illud Rom. p. Non soli digni sunt morte qui faciunt. sed et qui consentiunt facientibus. maxime atque consentit qui ad aliquid faciendum alios inducit. licitu est episcopis et clericis inducere alios ad bellandum: dicitur. n. 23. q. 8. qui bona et pugnare? Adriani romane urbis episcopus. Carolus bellum et longobardos suscepit. qui etiam eis licet pugnare. ¶ Ps. Illud quod est sed se honestum et meritorium non est illicitum platis et clericis. sed bellare est quoniam et honestum et meritorium: dicitur. n. 23. q. 8. qui si aliis per beatitudinem fidei et saluatione prie ac defensione christianorum mortuus fuerit a deo celeste premiatur? qui licet eis pugnare. ¶ Ps. Ad bonum societatis humanae plura sunt necessaria. diversa autem a diversis melius et expeditius agitur quod ab uno: ut per primum in sua politica. et quodam negotia sunt adeo sibi repugnatia: ut convenienter simul exerceri non possint. et ideo illis qui majoribus deputantur prohibetur minorum: sicut sed leges humanas militibus qui deputantur ad exercitiationes bellicas negotiations interdicuntur. bellica aut exercitiatione maxime repugnat illis officiis quibus

episcopi et clerici deputantur propter duo. pro quidem gratia in ratione: quod bellica exercitatio maxima iacetudines habet. unde multum impediunt alium a exercitio de dino et laude dei et oratione per populo qui ad officium pertinet clericorum. et ideo sicut negotiations propter eos qui minores implicant aiunt interdictum clericorum ita et bellica exercitatio: sed illud. 2. ad Thymost. Nemo militans deo implicat se secula ribus negotiis. 2. propter spale ratione nam oes clericorum ordines ordinant ad altaris ministerium: qui sub sacro representant passio Christi: sed illud. 1. ad Cor. x. Quocumque manducabitis panem hunc et calicem bibetis: morte domini annuntiabitis donec veniat. et ideo non petit eis occidere ut effundere sanguinem. sed magis esse paratos ad propria sanguinis effusionem per Christum ut immitetur opera quod gerunt misterio. et propter hoc est institutum effundentes sanguinem etiam sine pcto sunt regulares. nulli autem qui est deputatus ad aliquod officium licet id quod suo officio incongrue redditur. unde clericis non licet oio bella gerere qui ordinatis ad sanguinis effusionem. ¶ Ad primum dicendum quod plati debent resistere non loquuntur lupis qui spualiter interficiunt gregem sed etiam raptori bus et tyrannis qui corporaliter vexant. non autem materialibus armis propriam personam utendo sed spualibus sed illud apostoli. 2. ad Cor. x. Arma militie nostra non carnalia sunt sed potestia deo. qui quidem sunt salubres amittitiones: deinde orationes: et priores excoiscatores suos. ¶ Ad secundum dicendum quod plati et clerici ex auctoritate superioris sunt intesse bellis. non quidem ut ipsi propria manu pugnant. sed ut iuste pugnabunt spualiter subuenient suis exhortationibus et absolutionibus et aliis huiusmodi spualibus subventionibus: sicut et in regule mandabat Iosephus. ¶ Propter sacerdotes sacrissimis buccinis in bellis clangere. et ad hoc profuit concessum quod episcopi vel clerici ad bella procederent. qui autem propter manu pugnent abusus est. ¶ Ad tertium dicendum quod sicut secundum dicitur est: ois potentia vel ars vel virtus ad quam pertinet simus hoc disponere de his qui sunt ad finem bella aut carnalia in populo fideli sunt referenda sicut ad finem ad bonum spuale dominum cui clerici deputantur. et ideo ad clericos pertinet disponere et inducere alios ad bellandum bella iusta. non nam interdictum tur eis bellare quod pertinet sicut ga tale exercitium eorum persone non congruit. ¶ Ad quartum dicendum quod licet exercere bella iusta sit meritorium tamen illicitum redditur clericis propter hoc qui sunt ad opera magistrorum meritoria deputati: sicut in primis modis

Actus potē eē meritori⁹z tñ virginitatē vnuē
tib⁹ dñnabilis reddiē ppter obligationē eo
rū ad maius bonū.

Ad tertiu3 sic proce

ditur. **V**idef q̄ nō sit licitū in bellis vti insi-
dys. **D**r. n. **D**eut^o 16°. **J**uste qđ iustū est exeq-
uis. h̄ infidie cū sunt fraudes qđā vident ad i-
usticiā p̄tinere. q̄ nō ē utendū iſidys etiam
in bellis iustis. **P**. **I**nfidie t̄ fraudes fideli-
tati vident oppōi sicut t̄ mendacia. h̄ q̄ ad
oēs fidē debem̄ seruare. nulli bōi est mētiē
dū: ut p̄ **A**ngl. in lī 5 mendacium. cum ḡ fi-
des hosti seruāda sit ut **A**ug^o dīc ad **H**oni-
faciū. videf q̄ nō sit 5 hostes iſidys v̄cēdū
P. **M**ath. 7° dī. **Q**ue vult ut faciat vob̄
homies et vos facite illis. et b̄ ē obseruādūz
ad oēs pxios. iūmici aut̄ sūt pximi. cū ḡ nul-
lus sibi velit iſidias ul̄ fraudes pari. videf q̄
nullus ex iſidys debeat gerere bella. **S**ed
ē qđ **A**ug^o dīc i lī 9°. q̄. **C**ū iustuz bellū susci-
pitur vtrū aperte pugnet aligs an ex iſidys
nihil ad iusticiā iſest. et b̄ p̄bat auctoritate
dñi q̄ madauit **J**osue ut iſidias poneret ba-
bitatoribz ciuitatis **H**ay: ut habeat **J**osue
8°. **R**ō dō q̄ iſidie ordinans ad fallendūz
hostes. **D**uplicit̄ at̄ aligs pōt falli ex facto uel
dicto alciūs. **U**no^o ex eo qđ ei dī falsuz nel n̄
fuat. pmissu et istud sp̄ ē illicitu. et b̄ mō n̄l-
lus q̄ hostes fallere. sur. n. qđā iūra bellorūz
z federa etiā iter ipsos hostes fuāda: ut **A**m-
bro. dīc i lī 10° de officys. **A**lio mō aligs pōt fal-
li ex dicto uel facto n̄ro: q̄ ei p̄positu aut̄ in
tellectu nō apimus. **B**aut̄ sp̄ facere non tene-
mur: q̄ etiā i doctria sacra multa sūt occul-
tanda matime iſidelib^o ne irrideat: h̄ illud
Math. 7°. **N**olite sc̄m dare canib^o. v̄n mul-
to magis ea q̄ ad ipugnādū iūmicos param^o
sūt eis occultanda. vii inf̄ cetera documēta
rei militaris: b̄ p̄cipue ponit de occultādis
iſilys ne ad hostes gueniāt: ut p̄z i lī strago-
matū francoz. z talis occultatio p̄iet ad rō-
tionē iſidiaz qbus licitū ē vti i bellis iustis.
nec p̄prie huūismōi iſidie vocant fraudes.
nec iusticie repugnant: nec ordinate volun-
tati. esset. n. i ordinata voluntas si aligs vell̄
nihil sibi ab aligh occultari. **E**t per b̄ p̄z r̄fūcio
ad obiecta.

Ad quartum sic pro
cedit. *Videri quod i diebus festis non liceat bella*

Festa. n. sūt ordinata ad vacanciū dñis. vnde intelligū p obseruationē sabbati: q̄ p cipif Exo. 20. **S**abbatū. n. iterpetraē reges. s̄z bella maximā īgetudinē hnt. ḡ mullo mō ē i diebus festis pugnādū. **P**. Ysa. 58°. rep bendūtūr qdā q̄ i dieb̄ ieiuny repeuent de bita z cōmittūr lites pugno pcutiētes. ḡ ml̄ to min⁹ i dieb̄ festis licitū est bellare. **P**. Nibil ē iordinate agendū ad vitādū īcomodū tpale. s̄z bellare i die festo B̄ videt eē fm̄ se ordinatū. ḡ p nulla necessitate tpalis. īcō modi vitandi d̄z aliquis i die festo bellare. **S**; 3 ē qd̄ p Nachab. 2° dī. Cogitauerunt laudabilit̄ iudei dicētes. **D**is hō qcūq; vene rit ad nos in bello i die sabbatorum: pugne mus aduersus eū. **P**o dicendū q̄ obfuiatio festoz non ipedit ea q̄ ordinant̄ ad hois salutē etiā corpale. vñ dñs arguit iudeos dicens Joh. 7°. **N**ibi idignam̄ qz totū hoiem saluiz feci i sabbato. **E**t inde est q̄ medici liceit p̄nt medicari hoies i die festo. multo at magis ē obfuiāda salus reipublice p quā ipediūt occisiones plurimoz z īnumera mala et tpa lia et spūalia: qz salus corporal' vñ hois. et iō p tuitiōe reipublice fideliū licitū ē iusta bella exercere i dieb̄ festis. si m̄ B̄ necessitas ex poscat. b. n. eēt tēptare deū sigs iminente tali necessitate yelz a bello abstinerē. s̄z neficitate cessate nō ē licitū bellare i diebz festis pp̄t rōnes īductas. **E**t p B̄ p̄z rīsio ad oīa.

Ende ɔide
randū ē de rixa. Et circa h.
querū duo. p̄etrū rixa sit
petū. 2° etrū sit filia ire.

A primuz sic proce
ditur. Videſ q̄ rixa nō sp̄ sit peccatū. Rixa
.n. v̄r eē ſtentid qdā. dicit. n. Iſidorus in lī
ethimologiaz: q̄ rixosus ē a riu canino dic-
tus. sp. n. ad ſdicēdū parat̄ ē. et iurgio dele-
craf et p̄uocat ſtēdetē. ſz ſtēto n̄ sp̄ ē p̄ctīn
ḡ neq̄ rixa. **P.** Sen. 26. dr. q̄ ſerui Jacob
foderūt aliū puteū et p illo q̄q̄ rixati ſunt.
ſz nō ē credēdū q̄ ſamilia Yſaac rixareſ pu-
blice eo nō ſdicēte ſi b̄ eēt peccatū. ḡ rixa n̄
ē peccatū. **P.** Rixa v̄r eē qdā p̄tīclar̄ bel-
lū. ſz bellū n̄ sp̄ ē peccatū. ḡ rixa nō ſemper ē
p̄ctīn. **H**z̄ ſt̄ est q̄ ad Gal. 5. rixe ponut i-
ter opa carnis. q̄ g agūt rgnū dei n̄ ſequēt
ḡ rixe n̄ ſolū ſut p̄ctā. ſz etiā ſi p̄ctā mortalia